

Universitätsbibliothek Wuppertal

Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Francofurti, 1596

Rationes redituum, seu De proventibus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΠΟΡΟΙ, Η ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΔΩΝ.

XENOPHONTIS RATIONES REDITVVM, SEV DE PROVENTIBVS.

Longe pri- ori prast hac versio.

QVIDEM in hac sententia sum perpetuo, vt quales sint præsides, tales & respublicas esse statuat. Quia vero nonnulli ex iis, qui haecenus Atheniensium reipublicæ

præsunt, scire quidem illi, quid iustum sit, non minus, quam homines ceteri perhibentur, at propter inopiam plebis cogi, vt paullo segerat erga ciuitates suas iniquius: considerare mecum ipse adgressus sum, an aliqua ratione ciues suis ex finibus alio possint, quæ quidem ratio esset iustissima. Existimabam enim futurum, vt si id accideret, eadem opera consultum inopiæ ipsorum esset; atq; effectum, ne Græcorum de ipsis aliorum iniquior esset opinio. Consideranti vero mihi ea, quæ cogitarem, primum visa est ipsa regio esse talis a natura, quæ maximam prouentuum vim suppeditare possit. Atque vt intelligatur, hoc vere me dicere; primū, quæ Atticæ natura sit, commemorabo. Anni ergo tempora heic admodum esse mitia, fructus ipsi, qui proueniunt, testantur. Etenim multa, quæ alibi ne pullulare quidem possent, heic fructus suos proferunt. Atq; vt solum ipsum, ita etiam mare, quod regionem ambit, omnium rerum feracissimum est. Quinetiam quæcumque bona dii singulis anni temporibus suppeditant, ea bona omnia heic & tempestiue admodū incipiunt, & tardissime deficiunt. Neq; tantū potior est iis, quæ in annos singulos & florent, & senescunt: sed habet etiam hæc regio perpetua quædam bona. Nam

Marmor Hymetti montis intelligit.

faxi natui perennis est in ea copia, de quo fana pulcherrima, pulcherrimæ aræ, signa deorum maxime decora sunt: quod quidem saxum complures & Græci, & barbari desiderant. Præterea solum quoddam est, quod aratum non ferret fructum: at si fodiat, multo plures alit, quam si frumenti ferax esset. Etenim diuino quodam munere haud dubie sub eo est argentum. Quumq; multæ sint vrbes tum terra, tum mari finitimæ, ne quidem in vllam earum vel exigua terræ argentiferæ vena pertinet. Neq; vero absque ratione fecerit, si quis existimet, urbem

ΓΩ τὸ τοῦ αἰεὶ ποτε νομίζω, ὁποῖοί πινες οἱ ποροσάται ὡσι, τοιαύτας καὶ τὰς πολιτείας γίγνεται. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀθηναίων ποροσάτων ἐλέγοντο πινες, ὡς

γινώσκουσι μὲν ὁ δίκαιον ἔδειξεν ἡσων τῶν ἀλλῶν ἀνθρώπων, ἔπειτα τῶν πλείστων πενίαν ἀναγκάζει. ἔφη δὲ ἀδίκωτεροι εἶναι τοὺς πόλεις, ἐκ τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν, εἴπη δὲ ὡς αὐτὸ οἱ πολῖται ἔλαβον ἑαυτῶν, ὅταν τῶν καὶ δικαιοτάτων νομίζων, εἰ τὸ τοῦ γινώσκω, ἄμα τῆς πενίας αὐτῶν ἐπιτεκνωθῆσθαι αὐτῶν, καὶ ὁ ἀνὸς τοῖς ἔλλησιν εἶναι. σκοπεῖν δὲ μοι ἀπέπενοσα, τὸ τοῦ μὲν ὄντος ἀνεφαίνετο, ὅτι ἡ χώρα πεφυκεν οἷα πλείστας ποροσάτους παρέχεσθαι. ὅπως δὲ γινώσκω, ὅτι ἀληθὲς τὸ τοῦ ποροσάτων λέγω, διηγήσομαι τὴν φύσιν τῆς ἀπικῆς. ὁκοῦν δὲ μὲν τὰς ὡσας εἶδη δὲ ποροσάτους εἶναι, καὶ αὐτὰ τὰ γινώσκω μὲν τερψ. ἀ γινώσκω πολλὰ καὶ ὁδοὺ βλαστάνει δὲ ὡς αὐτῶν, εἰ δὲ καὶ κερποφορῶν. ὡς τῶν δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ πορὶ τὴν χώραν θάλατταν παμφοροτάτη βεῖ. καὶ μὲν ὅσα τῶν οἱ θεοὶ ἐν ταῖς ὡραις ἀγαθὰ παρέχουσι, καὶ ταῦτα πόρτα εἰσὶν ποροσάται μὲν δέχεται, ὅψιμα τα δὲ λήγει. οὐ μοῖοι δὲ κρατὶ τοῖς ἐπὶ σπαιτὸν θάλλουσι τε καὶ γηρασουσιν, ἀλλὰ καὶ αἰδῶν ἀγαθὰ ἔχει ἡ χώρα. πέφυκε μὲν γὰρ λίθος ἐν αὐτῇ ἀφθονος, ὅς οὐ καλλιστοὶ μὲν ναοὶ, καὶ κτίστοι ὅ βωμοὶ γίνονται, ὅ ποροσάται δὲ θεοῖς ἀγάλματα. πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ ἔλληες καὶ βαρβάρου ποροσάτων. ἐστὶ δὲ καὶ γῆ, ἡ ποροσάτων ἐφέρεται κερπὸν, ὄρωσιν μὲν ὅ πολλὰ πλάσιος φέρει, ἢ εἰ σῖτον ἔφερε. καὶ μὲν ὑπάρχει βεῖ σαφῶς θεία μοῖρα. πολλὰ γὰρ ἐν πόλεων παροσάτων καὶ καὶ γινώσκω, καὶ καὶ θάλατταν, εἰς ὁδοὺ μίαν τούτων ὁδοὺ μικρὰ φλέψι δὲ βυεπίδος διήκει. ἐκ αὐτῶν δὲ πρὸς οἰητέην

ἔλ-

της ελλάδος και πάσης δε της οικουμένης ἀμ-
 φι τὰ μέσα ἀκῆσθαι τὴν πόλιν. ὅσω γὰρ οὖν
 τινες πλείον ἀπέχων αὐτῆς, ὅσπου τὴν χαλε-
 πωτέροις ἢ ψύχειν ἢ θάλαπαισιν ἐν τῷ χερύσιν.
 ὅποσοι τ' αὖ οὖν βουλευθῶσιν ἀπ' ἐξαπατησῆς
 ελλάδος ἐπ' ἐξαπατὰ ἀφικέσθαι, πρῶτες οὖ-
 τοι ὡς ἄρ' κύκλου τόρνον τὰ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 πλείοισιν, ἢ παρέρχονται. καὶ μὴ οὐδ' ἐρ-
 ρυτός γε οὐσα, ὅμως ὡς ἄρ' ἡσος πᾶσιν ἀνέ-
 μοις πωρσάγαται τε ὠνδύται, καὶ ἀποπέμ-
 πεται ἀβούλεται. ἀμφοτέρωθεν γὰρ ὅστις B
 καὶ τὸ γινώσκον δὲ πολλὰ δέχεται ἐμπορία. ἡ πό-
 ρος γὰρ ὅστις. ἐπὶ δὲ τῆς μὲν πλείοσι πόλεσι
 βαρβαροὶ πωρσοικιστῶντες πωρσάγατα παρ-
 ἔρουν, ἀπὸ τῶν αἰσίων δὲ γὰρ τοῖς αἰσίων αἰσίων
 πλείοσι ἀπέχουσι τῶν βαρβαρῶν. τῶντων
 μὲν οὖν ἀποδύτων, ὡς ἄρ' εἶπον, νομίζω αὖ-
 τὴν τὴν χώραν αἰσίων εἶναι. τ' εἰ δὲ πωρσὸς τοῖς
 αἰσίων αἰσίων ἀγαθῶν πωρσὸν μὲν τῶν μετόι-
 κων ὅτι μέλεια ἡσίων. αὐτὴ γὰρ ἡ πωρσο-
 δος τῶν καλλίστων ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, ἐπεὶ ἄρ' C
 αὐτὸς βέροντες, καὶ πολλὰ ὠφελουῶντες τὰς
 πόλεις, οὐ λαμβάνουσι μισθόν, ἀλλὰ μετόι-
 κων πωρσφέρονται. ὅτι μέλεια γὰρ μὴ ἡδὲ
 αὐτὸς κερδαίνει μοι δοκεῖ, εἰ ἀφελουῶν μὲν ὅσα
 μὴ δὲν ὠφελουῶντα τὴν πόλιν ἀπὸ μίας δοκεῖ
 τοῖς μετόικισι παρέχον, ὠφελουῶν δὲ καὶ ὁ
 συφραδίωσθαι ὁπλίταις μετόικισι τοῖς αἰσίων.
 τ' μέγας μὲν γὰρ ὁ κινδύος ἀπὸν, μέγας δὲ
 καὶ ὁ ἀπὸ τῶν τέκνων καὶ τῶν οἰκίων ἀπεί-
 ναι. ἀλλὰ μὴ καὶ ἡ πόλις γ' αὐτὴ ὠφελουῶνται,
 εἰ οἱ πολῖται μετ' ἀλλήλων συφραδίωσιν το μάλ-
 λον, ἢ εἰ σιωπῶνται αἰσίων, ὡς ἄρ' νῦν, λυ-
 δδί, καὶ φρύγες, καὶ σύροι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ
 θαπὲν βαρβαροὶ. πολλοὶ γὰρ τοιοῦτοι τ' μετόι-
 κων. πωρσὸς δὲ ὡς ἀγαθὸν τὰ τέτταρα ἐκ τῶν σιω-
 πῶν τῶν ἀφελουῶν, καὶ κέρμας αὐτῆς πόλεως ἴσθαι,
 εἰδοκῶν ἀθηναῖοι εἰς τὰς μάχας αὐτοῖς μάλ-
 λον πιεσύν, ἢ ἀλλοδαποῖς. καὶ μεταδιδόντες
 εἰ αὐμοι δοκῶν μὲν τοῖς μετόικισι τῶν ἄλλων,
 ὡν καλὸν μεταδιδόναι, καὶ τῶν ἰπτικῶν, ἀνιστέ-
 ρας αὐτοῖς αἰσίων, καὶ ἄμα ἰσχυροτέρων αὐτῶν καὶ μεί-
 ζον τὴν πόλιν ὅτι δὲ κινῶνται. εἶτα, ὅτι καὶ πολ-
 λα οἰκιστῶν ἔρημα ὅστις ἐν τῶν τῶν, καὶ οἰκί-
 σθαι. τ' καὶ ἡ πόλις διδοῖν οἰκιστῶν μισθόν
 εἰς κερτῶν, οἱ αὐτὸς ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν δοκῶν εἶναι,

A hanc Græciæ, immo vero totius terrarum
 orbis in medio sitam esse. Quanto scilicet
 longius absunt aliqui ab ea, tanto mole-
 stiora vel frigora vel ætius experiuntur.
 Quotquot item ab extremis Græciæ fini-
 bus ad alios itidem extremos pergere vo-
 luerint, omnes tamquam circuli umbili-
 cum Athenas vel præternauigant, vel præ-
 tereunt. Ac tamen si ex omni parte ab aquis
 non adluitur, nihilominus quouis vento,
 quæ necessaria sunt, adfert; & quæ vult,
 exportat; quippe quæ a mari utrimq; am-
 biatur. Etiam terra mercatus multos ad-
 mittit, quod terra sit continens. Præter-
 ea quum barbari plurimis urbibus vicini
 negotia facessant, Athenienses vicinas il-
 las habent ciuitates, quæ maximo a bar-
 baris interuallo distant. Horum igitur om-
 nium causam, vt dixi, positam in ipso esse
 solo arbitror. Quid si ad natia bona,
 primum accedat aduenarum cura? Nam
 hic mihi prouentus ex optimis esse vide-
 tur. Quippe quum illi seipfos alant, & mul-
 tis commodis ciuitates adficient; non ta-
 men vllam mercedem accipiunt, sed po-
 tius etiam pensionem aduenis impositam
 offerunt. Existimo autem curam eam suf-
 fecturam, si adimamus illa, quæcumque
 reipublicæ nulli sunt vsui, ac potius ad-
 uenis infamiæ notam inurere videntur;
 itemque si liberemus hoc eos onere, ne
 militatum ire cum ciuibus armati pedi-
 tes aduenæ cogantur. Etenim magnum
 quiddam est, si periculum ab eis absit;
 magnum, a liberis & domo quemque sua
 discedere. Quinetiam vtile ciuitati fuerit,
 si potius ciues vna militatum eant; quam
 D si, quod modo fit, eorum ordinibus ad-
 iungantur Lydi, Phryges, Syri, aliique di-
 uerli generis barbari, cuiusmodi plerique
 sunt aduenæ. Præter hoc vero bonum,
 quod his ordinum militarium societate li-
 beratis existeret; etiam ornamento esse
 ciuitati, si viderentur Athenienses in præ-
 liis sibimet ipsis potius fidere, quam exte-
 ris. Quod si cum aduenis communice-
 mus præter alia, quæ cum ipsis com-
 municari conuenit, etiam rei equestris v-
 sum: arbitror nos id effecturos, vt ma-
 gis beneuolo præditi erga nos animo, ci-
 uitatem ipsam viribus auctam maiorem-
 que reddituri sint. Deinde quum magna
 pars urbis intra muros & areæ domorum
 vacuæ, si decreto ciuitatis concederetur,
 vt domos exstructas possiderent, quicū-
 que hoc petentes digni esse viderentur;

ἐπὶ δὲ, re-
 εἶται, πῶ
 εἰ πωρσ,

μέγας εἶ
 ὁ κινδ.

αἰσίων ἢ πό-
 λιν

πολέμω, ἐτι καὶ πολὺ μάλλον ἄργυρὸς τῆς γῆς
 γηγομένης, καὶ εἰς ἑπιτήδεα, καὶ εἰς ἑπιπέσεις
 νομισματός δέονται. εἰ δὲ τις φήσῃ καὶ χρυσίου
 μηδὲν ἦσσαν χρῆσιμον εἶναι ἢ ἀργύριον, ἔτι μὲν
 οὐκ ἀπιλέγω. ἐκείνο μὲν οἶδα, ὅτι καὶ χρυ-
 σίου ὅταν πολὺ πῶσα φάγη, αὐτὸ μὲν ἀπριό-
 τερον γίγνεται, ὅτι ἀργύριον τιμιώτερον ποιεῖ.
 ταῦτα μὲν οὖν ἐδήλωσα τῶν ἐνεκα, ὅπως
 παροῦντες μὲν ὅτι πλείους ἀνθρώπους ἔπι-
 τὰ ἀργύρια ἀλώμεν, παροῦντες δὲ καὶ ἀσκευά-
 ζωμεθα ἐν αὐτοῖς, ὡς οὔτε ἑπιπέσεις ποτε
 ἀργυρίων, ἔτι τῆ ἀργυρίου ἀπίμου ποτε
 ἐσομένης. δοκεῖ δὲ μοι καὶ ἡ πόλις παρῶντα ἐμῶ
 ταῦτα ἐγνωκῆαι. παρῶντα γὰρ ἔστι ἰσοτελεία
 καὶ τῶν ξένων τῶν βουλομένων ἐργάζεσθαι
 ἐν τοῖς μετάλλοις. ἵνα δὲ καὶ σαφέστερον πᾶσι τῶ
 Ἑσφῆς εἴπω, καὶ διηγήσομαι ὡς κατισχύουσα
 ἀείντα τα ἀργύρια ἀφελίμωτα ἂν εἴη τῆ
 πόλις. ἀπὸ αὐτῶν μὲν οὖν ἐλάττω ἀφ' ὧν μέλ-
 λω λέγειν, ὅσῳ ἐν τῇ ἀξίᾳ θαυμαστὰ ἔσται, ὡς δις
 ἄρετόν τι δὲ βυρκῶς. τὰ μὲν γὰρ ὧν λέξω, καὶ
 καὶ ἐπὶ πᾶσι ὁρατοῦν, τὰ δὲ παρῶντα
 τῶν ἀργύριων καὶ ταῦτα ἀπὸ ἀνθρώπων, τῶν μὲν οἰ-
 πόλεως πόλις ἀξιοθαυμάσια, ὅτι ἀθανομέ-
 νην πολλὰς πλεονεξίας ἐξ αὐτῶν ἰδιώταις, μη-
 μιμῶν τῶν παλαιῶν γὰρ δὴ πᾶσι μεμέ-
 ληκεν ἀπὸ ἀνθρώπων, ὅτι Νικίας ποτε ὁ Νικηρά-
 του ἐκτῆσατο ἐν τοῖς ἀργυρείοις χιλίας ἀνθρώ-
 πους, ὅς ἐκείνος Σωσία τῶ θρακί ἔξέμισθασεν,
 ἐφ' ᾧ ὁδοῦ μὲν ἀτλήν ἐκάστου τῆ ἡμέρας δὲ πο-
 διδίαι, τῆ δὲ ἀεθμονίως ἀεὶ τῆ παρῶν. ἐγὼ
 νεὸς δὲ καὶ Ἰππωνικῶ ἐξ ἀχέσια ἀνδράποδα καὶ τῆ
 αὐτῶ Ἑσπον τῶν ἐκδεδωμένα, ἀπὸ ἑσπέρε
 μὲν ἀτλήν τῆ ἡμέρας Φιλημονίδῃ τῆ διαχέσια
 τῆ μνηστῆα, ἀπὸ δὲ τῶ, ὡς οἴομαι διώαμις ἐ-
 κείνοις ὑπῆρχεν. ἀπὸ τῆ τὰ πλεονεξία δὲ λέγειν, καὶ
 γὰρ καὶ πολλοὶ εἰσιν ἐν τοῖς ἀργυρείοις ἀνθρώποι
 ἔτις ἐκδεδωμένοι. παρῶντων μὲν ὧν λέ-
 γω, ἔτι ἀμόνον καμὸν γήροισι, εἰ ὡς παρῶν ἰδιώ-
 ται κλησάμενοι ἀνδράποδα, παρῶντων ἀένναον
 καλεσάμενοι εἰσιν, οὕτω καὶ ἡ πόλις κατὰ τῶ
 τῆ δημοσία ἀνδράποδα, ὡς γίνονται βία ἐκάστῳ
 ἀθηναίων. εἰ δὲ διωατὰ λέγουμεν, καθ' ἑν ἐκάστον
 αὐτῶ σιωπῶν ὁ βελόμῃ κρινέτω. ἑσποῦν τιμὴν
 μὲν ἀνθρώπων ἀδελφῶν ὅτι μάλλον αὐτῶ δὲ δη-
 μόσιον διώατο, ἢ οἰδιώται πῶσα σκευάσια.

Aur bello ingruente, quia terra nullo cultu
 adhibito otiosa est, tum ad com meatum
 comparandum, tum ad auxiliares copias
 nummos requirunt. Quod si quis dixerit,
 aurum nihilo esse minus utile, quam ar-
 gentum; huic non magnopere repugnabo.
 Illud tamen scio, quod etiam aurum, si
 magna eius esse copia videatur, minoris
 esse soleat aestimationis, & argentum red-
 dat pretiosius. Atque haec a me idcirco ex-
 plicata sunt, ut fidenter quamplurimos ho-
 mines in argenti fodinas mittamus, atque
 illic substruamus haud dubitanter; quum
 neque argentifera terra defectura, neque
 futurum sit, ut argentum ullo unquam
 tempore vilescat. Videtur autem mihi ci-
 uitas ipsa haec ante me perspexisse. Nam
 peregrinis etiam, si qui velint, excolendi
 metalla potestatem facit, & quali pensione.
 Ut autem etiam apertius de acquirendo
 victuloquar, nunc exponam, qua ratione
 instaurata argenti fodina civitati possint esse
 utilissima. Nec ex iis, quae dicturus sum,
 ullam quaero mei admirationem, quasi ali-
 quid difficile reperiri inuenerim. Nam quae
 dicturus sum, partim etiam nunc omnes
 cernimus, partim vero eadem ratione se
 habere praeterita, licet audiendo cogno-
 scere. Illud admodum admiratione di-
 gnum est, quod quum sentiat civitas mul-
 tos priuatos ex se locupletatos esse, tales
 non imitetur. Imprudem enim de iis, qui-
 bus ea res curae fuit, audiuius; Nicerati
 Nicerati filium in argentifodinis mille ho-
 mines habuisse, quos Sotiae Thraci locarit,
 qui ultra impensas obulum pro singulis
 cotidie persolueret, numerumque man-
 cipiorum hunc semper integrum ac pa-
 rem exhiberet. Fuerunt & Hipponico sex-
 centa mancipia eodem isto modo eloca-
 ta, quae cottidie minam ferebant ultra im-
 pensas: & Philemonidi mancipia trecen-
 ta minae semissem, & aliis, ut cuique facul-
 tates suppetebant. Sed quid necesse est ve-
 tera commemorare? quum & hoc tempo-
 re multi sint homines in argenti fodinis i-
 sta ratione locati? Et haec quidem, quae a
 me dicuntur, si peragantur; illud tantum
 noui fiat, ut quemadmodum priuati com-
 paratis mancipiis prouentum sibi peren-
 nem adquisuerunt; ita coemat & ipsa ci-
 uitas mancipia publica, donec unicuique
 Atheniensium tria contigerint. An haec
 autem, quae dicimus, fieri possint; secum de sin-
 gulis cogitas, qui volet, iudicet. Hoc quidem
 plane perspicuum est, posse fiscum facilius,
 quam priuatos, pretium mancipiorum cogere.

τῶν βουλο-
μένων

τῶν παρῶντων

παρῶντων

ἡμῶν

δημοσία

Athenag. 6. p. 137. 7.

Senatui quidem certe facile est, per præconem edicere, ut qui volet, adducat sua mancipia; atque ita quæ oblata fuerint, pretio redimere. Posteaquam autem coempta fuerint, quid causæ sit, cur aliquis minus velit a republica conducere, quam a privato, quum iisdem condicionibus obtenturus sit? Conducunt enim a republica lucos, sacra, domos; & ab eadem vectigalia redimunt. Ut autem redemptæ res saluæ sint, licet fisco fideiussores a conductoribus accipere, quemadmodum etiam ab iis, qui vectigalia redimunt. Immo vero facilius est emtori vectigalis fraudare, quam conductori mancipiorum. Nam quo pacto deprehendi ab aliquo possit argenti publicum auerti, quum sit huic simile priuatum? Mancipia vero signo publico notata, si præna constituta sit & vendenti & exportanti, quomodo subduci furto possint? Atque hæcenus ciuitatem & comparare huiusmodi homines, & conseruare posse paruit. Si quis rursus cogitet, existentibus multis operariis, existuros etiam multos, qui mancipia pro mercede conducere velint: is in hac cogitatione futurum confidat, ut multi iam a mancipiis instructi, alias in super operas publicas conducant. Habent enim magnas opes argentariæ, & in ipsis operibus multi senescunt, & multi quoque alij tum Athenienses, tum peregrini, corpore quidem illi nec velint, nec possint opus facere; sed animi tamen adhibita cura, libenter necessaria sibi adquisierint. Itaque si primum cogantur mille ducenta mancipia, conici potest, intra quinque annos, aut sex, de hoc ipso prouentu ciuitatem non pauciora sex millibus habituram. Iam ex hoc numero, si obolum vnusquisque diebus singulis immunem adferat, sexaginta talentorum prouentus annuus erit. Ex iis autem si viginti talenta in alia mancipia impendantur, reliqua quadraginta, prout res postulat, in alium aliquem usum conferre ciuitati licebit. Quumque numerus ad decem millia excreuerit, iam centum talentorum prouentus existet. Verum longe plus accepturam rempublicam, testes mihi esse possunt, si qui sunt adhuc, qui meminere, quantum vectigal ex mancipiis ciuitas ante captam ab hoste Deceleam perceperit. Illud quoque testimonio est, quod quum innumerabiles omni tempore in argenti fodinis opus fecerint, nihil hæc tamen ab illis hoc tempore differant, quarum mentionem maioribus nostris

ἡ γὰρ μὲν βουλὴν ῥάδιον καὶ κηρύξαι, ἄρα τὴν βουλόμην ἀνδράποδα, καὶ τὰ πωροσθέντα ῥαδίως. ἐπειδὴ δὲ ὡνήθη, τί αἰ ἦτορ μισοῦτό τις ῥά τῷ δημοσίῳ, ἢ ῥά τῷ ἰδιώτῳ, ὅτι τοῖς ἀλλοῖς μέλλων ἔξεν; μισοῦνται γὰρ καὶ τελεῖν, καὶ ἰερεῖα, καὶ οἰκίας, καὶ τέλη ὠνήθη ῥά τῷ πόλεως. ὅπως γὰρ μὲν τὰ ὠνήθητα ὡνήθη, τὰ δημοσίῳ ὅτι λαμβάνει τὸ ἐπιήναι γύρας ῥά τῷ μισοῦμένων, ὡς ῥά καὶ ῥά τῷ ὄντι μισοῦνται τὰ τέλη. ἀλλὰ μὲν καὶ ἀδικησάτω γὰρ ῥά τῷ τέλος ῥαδίως, ἢ τὰ ἀνδράποδα μισοῦμένων. Ἐργυρεῖον μὲν γὰρ πῶς καὶ φωροσθεν αἰ τις ὁ δημοσίῳ ἔξαργυρεῖον, ὁμοίου τῷ ἰδίῳ ὄντος αὐτῷ; ἀνδράποδα δὲ ὁσημασμένα ὁ δημοσίῳ σημεῖον, καὶ πωροσθέντων ζημίας τὰ τε πωλοῦνται καὶ τὰ ἔξαργυρι, πῶς αἰ τις ῥά τῷ κλέψει; ἐκὼν μὲν μὲν τῷ δουρατῶν τὸ φανῶναι τῇ πόλει * ἐστὶν ἰε ἀνθρώποις καὶ κτήσασθαι καὶ φυλάξαι. εἰ δὲ αἰ τις τῶν αἰσθημῆται, ὡς ἐπεὶ δὴ πολλοὶ ἐργάται ἡμῶνται, πολλοὶ φανῶνται καὶ οἱ μισοσόμενοι, ἐκείνοι κατὰ μοῖρας τὰ ῥαδίως, ὅτι πολλοὶ μὲν τὴν κατεσκευασμένων πωροσθέντων τοῖς δημοσίως. πολλὰ γὰρ ὅτι τὰ ὑπαρχῶν, πολλοὶ δὲ εἰσὶ καὶ αὐτῶν τῶν αἰσθημῆται ἔργων γερασθῶντων, πολλοὶ δὲ καὶ αἰσθημῆται ἀλλοτρίοι τε καὶ ξένοι. οἱ δὲ σώματι μὲν ἔτε βέλονται αἰ, ἔτε δὲ αἰσθημῆται αἰ ἐργάξασθαι, τῇ δὲ γνώμῃ ὅτι μὲν ἡμῶν ἡδέως αἰ τὰ ὅτι τῆδε καὶ πορίζονται. ἡ γὰρ μὲν τοῖς πωροσθέντων συστῆ ἔξαργυρία καὶ χίλια ἀνδράποδα, εἰκὸς ἦδη δὲ αὐτῆς τῷ πωροσθέντων ἐν ἔτεσι πέντε ἢ ἕξι μὲν μείον αὐτῆ ἔξαργυρίων ἡμέρας ἀπὸ γὰρ μὲν τούτου τῷ ἔργῳ, ἡ ὅσον ἔκαστος ἀτελεῖ τῆς ἡμέρας φέρη, ἢ μὲν πωροσθέντων ἐξήχοντα τάλαντα τῷ αἰσθημῆται. ἀπὸ δὲ τούτων ἡ εἰς ἄλλα ἀνδράποδα πῆται εἴκοσι, τοῖς πωροσθέντων ἦδη ἔξασθαι τῇ πόλει ῥά τῷ εἰσάλλῳ, ὅτι αἰ δέη. ὅταν δὲ γὰρ μύρια αἰσθημῆται, ἔκαστον τάλαντα ἢ πωροσθέντων ἔσαι. ὅτι δὲ δέξεται πολλαπλάσια τούτων, μὲν τῶν αἰσθημῆται αἰ μοι εἰπινες ἐπὶ εἰσὶ τῶν μεμνημένων, ὅσον δὲ τέλος ἔειπε τῶν ἀνδράποδων πωροσθέντων αἰ δέκελεία. μὲν τῶν αἰσθημῆται, ὅτι ἐργασθῶντων ἀνθρώπων ἐν τοῖς ἔργῳ αἰσθημῆται τὰ πωροσθέντων αἰσθημῆται, ἡ αἰσθημῆται ἡμῶν ὄντα ἐμνημό-

ευνον αυτα. κατ' αυτω δε γιγνομενα πορτα μρ.
 τυρς, οτι ουκ αν ποτε πλειω ανδραποδα εχθ
 ηροιτο, η οσαν αν τα εργα δειται. ουτε γδ βα-
 ρους περας, ουτε τ' υπονομον οι ορυσοντες
 Δεισκεισι. και μιν κεινοτομειν γε * οσδεν
 εζεσι νω, η παρτερον. ου τινω ουδ' ειπειν αν
 εχοι ειδως οσδεις, ποτερον εν τοις κειρατετ.
 μημυοις πλειων εργουτις, η εν τοις ατ-
 μητοις οστ'. τι δητα, φηη αν πς, ου και νω,
 ως παρ' εμπαροθεν, πολλοι κεινοτομοσιν; οτι
 πενετεροι μρ εισιν οι παρ' τα μεταλλα. νεωσπ
 γαρ παλιν κειρασκδαζονται. κινδωος δε
 μεγας εσ κεινοτομουπι. ο μρ γδ βρωων αγα-
 λων εργασιαν, πλουσιος γινεται. ο δε μη βρ-
 ρων, πορτα επολλισιν, οσα αν διαπορηση. εις
 τδτον αυ τον κινδωον ου μαλα πως ετελου-
 σιν οι νωιεναι. εγω μρ τοι εχθ μοι δοκα και
 παρ' τουτου συμβουλοσασα, ως αν ασφαλε-
 σα κεινοτομοιτο. εισι μρ γαρ δηπου αθη-
 ναων δεκα φυλας. ει δε η πολις διδη εκαση
 αυτην ισα ανδραποδα, αν ε κεινοτομοσιν
 τιν τυχλω κεινοτομοιεν, ουτως αν, ει μια βρ-
 ροι, πασας αν λειοτελες εποδειξεν. ει ε δυο,
 η τρες, η τεταρες, η αν ημισιας βρρειεν, τ δη-
 λονοπι λειοτελεσερα αν τα εργα ταυτα γι-
 γνοιτο. το γε μιν πασας εποτυχειν οσδενι
 τιν παρεληλυθτων εοικε. οϊον τε τδ ουτως
 ε ιδιωτας στωισα μρροις και κεινοτομοις τιν
 τυχλω ασφαλεσερον κινδωοσιν. μηδεν μρ-
 ροι τδτο τ φοβεσασα, ως η ε δημοσιον ουτω
 κειρασκδαζομερον παλαυπηση τδς ιδιω
 τας, η οι ιδιωτας ε δημοσιον. αν ως παρ' συμ-
 μαχοι οσα αν πλειοις στωισωσιν ισχυροτεροις
 αλληλοισ ποιοουσιν, ουτω και εν τοις εργου-
 ροις οσα παρ' αν πλειοις εργαζονται, το-
 σω παρ' αν τα γατα βρρσοισι τε και φορησου-
 σι. και εμοι μρ δε η ειρηται, ως αν η γρμει κει-
 ρασκδαδεισης της πολεως ιχμω αν πασιν
 αθλωσμοις εσφλω επο κεινοτομοσιν. ει δε
 πνες λογιζομενοι παμπολλης αν εσιν αφορμης
 εις ταυτα πορτα, ουχ ηρωιωται ιχμω αν ποτε
 χρηματα εισερεθλωσιν, μηδε ουτως αθυμν-
 των. ου γαρ ουτως εχθ, ως αν αλκη αμα πορτα
 ταυτα γινεσασα, η μηδεν οφελος αυτην εσ.
 αν ο ποσα αν η οικεδομηθη, η ναυπηγηθη, η αν-
 δραποδα ανηθη, ευθις ταυτα εν οφηδεια εσται.

A fecerunt. Et ea quidem, quæ nunc fiunt,
 omnia testantur; numquam plura manci-
 pia illic esse posse, quam ipsa requirant o-
 pera. Nec enim illi, qui fodiunt, vel profun-
 ditatis, vel cuniculorum finem inueniunt.
 Atqui licet hoc tempore nihilo minus no-
 uum opus facere, quam prius. Neq; quis-
 quam certo se scire possit dicere, num in
 locis hæctenus excisis plus argenteæ ma-
 teriei sit, an necdum apertis. Cur igitur, di-
 cat aliquis, non nunc etiam, sicut antea,
 multi nouum opus faciunt? Quia paupe-
 riores sunt, qui res metallicas faciunt, non
 ita pridem instaurari ceptas. Operis etiam
 noui adgressio periculosa est. Nam qui fru-
 ctuosum opus excolendum inuenit, copi-
 osus & diues efficitur: qui uero non inue-
 nit, ei sumtus impensæ pereunt. Itaque pe-
 riculum illud non admodum adire huius
 ætatis homines uolunt. Mihi ramen habe-
 re uideo quod dem cõsiliu in hoc quo-
 que negotio, quomodo noui operis insti-
 tuendi ratio tutissima esse possit. Athenis
 enim decem sunt tribus, quarum cuique si
 ciuitas parem mancipiorum numeru con-
 cederet, ipsæ uero fortunam communem
 experiundo, nouum opus adgrederentur:
 ita fieret, ut inuentu ab vna quidpiam, vni-
 uersis utilitatem exhiberet. Sin duæ, aut
 tres, aut quatuor, aut etiam dimidia pars
 tribuum inueniret, haud dubie maiores ex
 eiusmodi operibus utilitates caperentur.
 Omnes enim spe sua frustrari, præterito-
 rum exemplo caret. Possent etiam priuati
 eadem ratione se coniungendo & conso-
 ciando, fortunam tutius periclitari. Neq;
 uero metuendum est, ne uel fiscus priua-
 tos his structuris lædat, uel priuati fiscum:
 sed ut armorum ac belli focij, quo plures
 coniuncti fuerint, hoc se mutuo firmiores
 reddunt; sic in argentifodinis quo plures
 erunt, qui faciant opus, eo plus bonorum
 & reperient & reportabunt. Expositum,
 qua ratione constituta republica, vniuer-
 sis Atheniënsibus de publico ad victum ne-
 cessaria suppeditari posse arbitrer. Quod
 si qui sunt, qui existiment, ad hæc confici-
 enda permagnis impensis opus esse, nec
 unquam satis magnam pecuniam con-
 ferri posse; ne sic quidem animum de-
 spondere debent. Non enim ita compa-
 rata res est, ut aut simul omnia fieri, aut
 ex eis utilitatem nullam capi necesse sit;
 sed ubi quæque primum ædificata fuerint,
 uel domus, uel naues, uel emta fuerint mā-
 cipia, statim hæc utilitatem adlatura sunt.

σιωπήσῃτ' αὐτὰ ἔργα εἰς ἐν ὧν ἀπύτων τῶν
 τῶν, καὶ εἴ τι ἀδύνατον πολεμικόν, βραχὺ
 αὐτὸ εἴη ἐκείνῳ εἰς τὸ ἀσφαλές ἀποχωρήσασθαι· εἰ
 δὲ καὶ ἔλθοιεν πλείους πολέμιοι, δηλονότι εἰ
 μὴ σίτον ἢ οἶνον ἢ ῥαβδάτα ἔξω ἄρῃεν, ἀ-
 φέλοιντ' αὐτὰ. Ἐργυρίων δὲ κρατή-
 σαίτες, τί αὐτῶν μάλλον, ἢ λίθοις ἔχρειεν χρῆσθαι;
 πῶς ὅτι καὶ ὀρμήσασθαι πολεμικοὶ ῥαβδάτα
 μέταλλα; ἀπέχθη μὲν γὰρ δῆπου τῶν Ἐργυ-
 ρείων ἐγγύτατα πόλις μέγαρον πολὺ πλεον
 τῶν πεντακροσίων σαδίων ἀπέχθη ὅτι μὲν τῶν
 τὰ πλησιαιότατα ἦσαν πολὺ πλεον τῶν ἔξα-
 κροσίων. αὐτῶν πορθέωνται ἐν τῷ ἑνὶ πορθεῖν
 ὅτι τὰ Ἐργυρίων, παρῆναι αὐτοῖς δεήσασθαι
 πόλιν καὶ μὴ ὡσὶν ὀλίγοι, εἰχὸς αὐτοῖς ἀπολ-
 λυθῆναι καὶ ὑπὸ ἰππέων καὶ ὑπὸ τῶν πορ-
 θῶν. πολλὴ γὰρ μὲν διωμάει πορθέσθαι ἔξ-
 ερημοῦνται τὰ αὐτῶν χαλεπόν. πολὺ γὰρ ἐν-
 γύτερον αὐτῶν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν τῶν ἀ-
 θηναίων ἄστυ, ἢ αὐτοῖς οἱ ῥαβδάτοις μεταλλοῖς
 ὄντες. εἰ ὅτι καὶ ἔλθοιεν, πῶς αὐτῶν καὶ διώωντο μὲν
 μὴ ἔχοντες τὰ ὅτι τῆδε; ὅτι τῆδε γὰρ
 μὲν μέρει μὲν κίνδυνος καὶ πᾶσι τῶν μετιόν-
 των καὶ πᾶσι ὡν ἀγωνίζονται, πᾶσι τῶν ἀει με-
 ὄντες πολιορκεῖντ' αὐτῶν μάλλον, ἢ πολιορκεῖν. ἢ
 τῶν μόνον ἢ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων εἰσφορῶν
 τῶν δευτέρων τῆ πόλεως αὐτοῖς αὐτῶν, ἀλλὰ πολυ-
 αι δευτέρας πᾶσι τὰ μέταλλα ἀδεξιζομένης,
 καὶ ἀπὸ ἀργυρίου τῆς ἐκείνου αὐτῶν, καὶ ἀπὸ οἰ-
 κιαδῶν πᾶσι τῶν δημοσίων, καὶ ἀπὸ καμί-
 νων, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀπύτων ῥαβδάτων αὐτῶν
 πολλαὶ γίνονται. ἰσχυρῶς γὰρ καὶ αὐτὴ πολυαί-
 δευτος γίνονται πόλις, εἰ οὕτω κατὰ σκευά-
 σθειν, καὶ οἱ γὰρ ῥαβδάτοι αὐτῶν εἶεν μείονος ἀξιοῖ
 τοῖς κεκτημένοις ἐν τῶν, ἢ τοῖς πᾶσι τῶν ἄστυ.
 ῥαβδάτων γὰρ μὲν ὡν εἶρηκα, ἔξυμνημι ἐ-
 γὰρ ἢ μόνον αὐτῶν χρῆμασιν ἀπορωτέρα τῆ πόλιν
 εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ῥαβδάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ῥαβ-
 ἀπολεμωτέρα γινέσθαι. οἱ τε γὰρ παρθέτες
 γυμνάζονται πολὺ αὐτῶν μελέτερον ῥαβ-
 τοῖεν ἐν τοῖς γυμνασίοις, τῶν ῥαβδάτων ἀπολαμ-
 βάνοντες πλείω, ἢ ἐν τῶν λαμπάσι γυμνασιαρ-
 χούμνοι· οἱ τε φρεσὶν ἐν τοῖς φρεσίοις, οἱ τε
 πελάτῃν, καὶ πᾶσι πλεον τῶν ῥαβδάτων, πᾶσι τῶν
 τα μάλλον αὐτῶν ῥαβδάτων, ἐφ' ἐκείνοις τῶν ἔρ-
 γων τῶν ῥαβδάτων ἀποδιδόμενης. εἰ ὅτι σαφές δοκεῖ

A in vnum locum ex omnibus his castellis o-
 peras conuenire licebit; ac si quid hostile
 senserint, breue spatium quilibet ad tutum
 receptum habebit. Quod si maiores hosti-
 um copia irruerint, ac frumentum, aut vi-
 num, aut pecudes inuenerint extra muni-
 tiones; ea nimirum secum auferent. Si ma-
 xime argenti metallis potiti fuerint, quid
 aliud habituri sunt, quo utantur, nisi saxa?
 Et quo tadem modo in metalla hostes ir-
 ruptionē facere possint? abest enim a me-
 tallis ex interuallo proximo vrbs Megara
 multo longius quingentis stadiis, absunt
 deinde proximo ex interuallo Thebe mul-
 to amplius sexcentis. Itaque si ad argenti
 fodinas illinc alicunde venerint, vt ipsam
 vrbem prætereant, necesse est: ac si pauci
 fuerint, ab equitibus, & illis, qui præsidij
 causa regionem circumeunt, eos inter-
 emtum iri consentaneum est. Vt vero de-
 ferta regione sua, cum magnis copiis e fini-
 bus suis exeant, non facile fuerit propter-
 ea; quod vrbs Atheniensis ita longe propi-
 or esset futura ciuitatibus eorum, quam illi
 ipsi, qui ad metalla se conferrent. Si tamen
 accedat, quo nam modo illic manere pos-
 sint, a comæatu destituti? Quod si copia-
 rum aliqua cum parte pabulando necessa-
 ria parare velint, erunt in periculo tum pa-
 bulatores, tum res ipsæ, de quibus conten-
 dendum: sin exeant semper omnes, non
 tam oppugnabunt alios, quam ipsi oppu-
 gnabuntur. Non igitur illa tantum de man-
 cipiis pensio ciuitati ad alendos suos incre-
 mētum adferet, verum etiam vbi magnus
 hominum ad metalla concursus erit, plu-
 res & ex foro, quod illic instituetur, & ex
 publicis ad argenti fodinas ædificiis, & ex
 fornacibus, & omnibus aliis, prouētus ac-
 cedēt. Fiet enim & illic ciuitas admodum
 populosa, si ad hunc modum instructa fu-
 erit: nec fundi minoris erunt istic dominis
 suis, quam heic ad vrbem fundos possiden-
 tibus. Itaque si quæ dixi, facta fuerint, non
 solum pecuniis copiosiore, verum etiam
 magis paratam ad faciendum imperata,
 magisque studiosam ordinis, & bellicosio-
 rem fore ciuitatem nostram confirmo.
 Nam qui se iussi fuerint exercere, mul-
 to diligentius obibunt in exercitiis pera-
 genda, si victus eis copiosior suppetet,
 quam qui gymnasiarchæ parent in decur-
 sione cum facibus: itidemque constitu-
 ti ad præsidia castellorum, & gestare par-
 tias, & regionem obire iussi, hæc omnia
 maiore stud: o facient, si victus cuique pro
 laboribus suis tribuatur. Quod si euident

πειπό-
λων.

ἐκεί-
σις, &

ραβ-
τιεν τὰ
ὡς τοῖς

τὸνομον, ὡς περὶ παλαιῶν, γήροιο, φανεροί εἴη-
 τε βίτι μελῶν, μὴ συμπολεμῶντες, ἀλ-
 λὰ προσβύοντες αἰὰ τὴν ἑλλάδα, ἐγὼ μὲν
 ὁσδὲν αὐ οἶμαι θαυμαστὸν εἶ), εἰ καὶ πρῶτα
 τὰς ἑλλήνας ὁμογνώμονας τε, καὶ σωόρχεις,
 καὶ συμμάχους λαβοῖτε ἐπὶ ἐκείνοις, οἱ τινες
 ἐκλιπόντων φωκέων τὸ ἱερὸν καὶ λαμβά-
 νην ἐπειράντο. εἰ δὲ καὶ ὅπως αἰὰ πᾶσαν γῆν
 καὶ θάλατταν εἰρήνην ἔσται φανεροί εἴητε βίτι-
 μελῶν, ἐγὼ μὲν οἶμαι πρῶτα αὐ δὲ χροσται
 μὲν τὰς εἰρήνης πατείδας, ἀπὸ τῆς μαλίστα B
 σῶζεσθαι. εἰ δὲ τις αὐ εἰς χροσταί κερδα-
 λεώτερον νομίζῃ εἶ), τῆ πόλε πόλεμον, ἢ εἰ-
 ρηνῆν, ἐγὼ μὲν ὁσδὲν οἶδα, πῶς αὐ ἀμεινον
 ταῦτα κερταί, ἢ εἰ τις τὰ προσγεγηνημένα ἐπὶ
 ἀνασχραπὴν τῆ πόλε πῶς ἀποβέβηκεν. διή-
 σθη γὰρ τὸ παλαιὸν ἐν εἰρήνῃ μὲν πρῶτον πολ-
 λά χροσταί εἰς τὴν πόλιν ἀνερχέμεντα, ἐν
 πολέμῳ δὲ ταῦτα πρῶτα καταδαπνηθέντα.
 γινώσκεται δὲ, ὡς ὁσδὲν, καὶ ἐν τῶ νῦν χροσταί
 ἀπὸ μὲν τὸ πόλεμον καὶ τῆν προσδὸν πολ- C
 λὰς ἐκλήκους, καὶ τὰς εἰσελθούσας εἰς πρῶ-
 τὰ πα[πολλά] καταδαπνηθείσας. ἐπεὶ δὲ
 εἰρήνην καὶ θάλατταν γένηται, ἡξημερίας τε
 προσδὸν, καὶ ταῦτα ἔξον τοῖς πολίταις
 χροσταί, ὅ, τι βέβηκεν. εἰ δὲ τις με ἐσφωτῶν,
 εἰ καὶ αὐ τις ἀδικεῖ τὴν πόλιν, λέγῃς ὡς χροσ
 καὶ προσ τῶτον εἰρήνῃ ἀγῆν; ὁσδὲν αὐ φαίω,
 ἀλλὰ μέλλον λέγω, ὅτι πολὺ θῶτον αὐ πι-
 μφροί, μὲν αὐτοῖς, εἰ μὲν ἀδικεῖ παρὲν μὲν ἀδι-
 κούτα. ὁσδὲν γὰρ αὐ ἔχουεν σύμμαχον. ἀλλ D
 εἰ γε μὲν τῆν εἰρημῶν ἀδιώκων μὲν μη-
 δὲν ἐστὶ, μὲν δὲ χαλεπὸν, προσπορῶν δὲ αὐτ
 προσφιλέτεροι μὲν τοῖς ἑλλοι γηροσῶντα,
 ἀσφδῶτερον δὲ οἰκήσομεν, εὐκλέετεροι δὲ ἐσ-
 μῶντα, καὶ ὁ μὲν δῆμος προσφῆς διπορῶν, οἱ δὲ
 πλῆστοι δὲ εἰς τὸ πόλεμον δαπνῆς ἀπαλα-
 γήσων, ὡς οἰοῖται δὲ πολλῆς γηρομῆς μεγα-
 λοπροπέτερον μὲν ἐπὶ ἡ νῦν ἐορτὰς ἀξομῶν, ἱε-
 ρὰ δὲ βίτι κδᾶσομῶν, τείχη δὲ καὶ νεώεια ἀγορ-
 θώσομῶν, ἱερῶν δὲ καὶ βελῆ, καὶ ὄρχαι, καὶ ἰπ- E
 πῶσι τὰ πάτεια ἀποδῶσομῶν. πῶς ὁσδὲν ἀ-
 ξιον ὡς ἀχρὰ τῶ τοῖς ἐλχρῶν, ἵνα ἐπὶ ἐφ ἡμῶν
 ἐπίδωμῶν τὸ πόλιν μετ' ἀσφδῶν δίδαμο-
 νοδῶν, εἴ γε μὲν ταῦτα δὲξεν ὑμῖν προσφ
 ἴην, συμβουλεύσομαι αὐ ἐγὼ γε πέμψαντας καὶ εἰς δωδῶν καὶ εἰς δελφοῖς ἐπέρεσθαι τὰς θεοῖς.

A pristina restitatur, idque efficiatis non
 bellum cum aliis societate, sed mittendis per
 Graciam legatis: nihil erit mirum, si Graecos
 omnes vobiscum vnanimes, confederatos,
 socios habebitis aduersus illos, qui templum
 Delphicum a Phocensibus desertum occupare
 conati sunt. Quod si etiam praeferatis, dare
 vos operam, ut terra marique omnia pacata
 sint: equidem cunctos existimo votis expeturos,
 ut Athenae, secundum patriam cuiusque suam,
 maxime saluae sint. Si rursus quisquam est,
 qui existimet bellum, quam pacem, esse
 reipublicae nostrae magis fructuosum ad
 pecuniam conficiendam: non video, qua
 ratione haec melius diiudicari possint, quam
 si quis res ante gestas consideret, & earum
 qui fuerint euentus ciuitati nostrae, secum
 reputet. Reperiet enim, quondam in pace
 permultum pecuniae in urbem inuectum,
 quae omnis pecunia bello absumta fuerit.
 Intelliget etiam, si considerare volet, hoc
 quoque tempore multos prouentus bello
 defecisse: & eos, qui percepti sunt, in omni
 generis usus exhaustos esse. Iam vero
 pacato mari, eosdem & auctos esse, &
 iis uti licere ciuibus arbitrati suo. Si quis
 autem me roget, an etiam aliquo iniuria
 ciuitatem hanc adficiende, censeam cum
 eo pacem colendam: equidem id dicere
 nolim, sed hoc potius adfirmo, nos hostes
 facilius ulcisci posse, siquidem a nobis au-
 ctor iniuriae nullus existat. Quippe sic ad-
 uersarij nullos habebunt armorum belli-
 que socios. Sed enim si nihil est eorum,
 quae a me dicta sunt, quod fieri non possit,
 & quidem facile; ac istae agendo si Graecis
 amiciores & gratiores erimus, urbem
 tutius incolemus, gloria maiore fruemur,
 plebs rebus omnibus ad victum necessa-
 riis abundabit, locupletes impensis belli-
 cis liberabuntur, quumque futura sit ma-
 ior omnium rerum copia, magnificentius
 etiam quam nunc dies festos celebrabi-
 mus, & templa instaurabimus, itemque
 muros & naualia reficiemus sacerdotibus,
 senatui, magistratibus, equitibus more pa-
 trio praebere solita restituemus: quo pacto
 non fuerit operae pretium, nos haec quam
 primum adgredi, ut etiam nobis adhuc su-
 perstitibus rempublicam in tuto colloca-
 tam felicemque videamus? Quod si vobis
 haec agenda placuerit, equidem id con-
 filij dederim, ut aliquibus Dodonam
 Delphosque missis, deos illos consulatis;

an fatius, meliusve sit huic ciuitati, tam in praesentia, quam in posterum, hanc eius formam institui. Si adnuerint, censerem rursus interrogandos, quosnam deos nobis conciliando, quam rectissime atque optime simus haec effecturi. Quoscumque vero deos illi selegerint, iis litando placatis, rem ordiri par erit. Nam quae res numine propitio suscipiuntur, eas semper reipublice melius feliciusque cessuras, consentaneum est.

Αειλῶν καὶ ἀμφοῖν εἴη αὐτῇ πόλει οὕτω καὶ ἁσκαλαζομένη, καὶ αὐτίκα καὶ εἰς τὸ ἑπταχρόνον. εἰ δὲ ταῦτα σωμανοῖεν, τότε αὐτῷ Φαίλῳ χρῆναι ἐπιτάξαι, τίνας θεῶν προσποιήσασθαι τα κάλλιστα καὶ ἀείστα προσποιήσασθαι αὐτοῖς δὲ αὐτῶν θεοῖς, ὑποτις εἰχὼς καλλιέρησαι τὰς ἀρχαῖα τὰ ἔργα. οὐ γὰρ θεῶν προσποιήσασθαι εἰχὼς καὶ τὰς ἀρχαῖα προσποιήσασθαι ἅπασαν λαῶν καὶ ἀμφοῖν αὐτῇ πόλει.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΠΕΡΙ
ΙΠΠΙΚΗΣ.

XENOPHONTIS DE
RE EQUESTRI.

Hæc interpretatio nota est, & accurata.

QVONIAM rei nos equestris usum adsequutos inde ducimus, quod equitando sane longo tempore nos occupari cōtigerit: amicis etiam iunioribus indicare vo-

lumus, qua ratione futurum existimemus, ut equos rectissime tractent. Scripsit quidem & Simo librum de re equestri, qui Athenis equum aheneum in Eleusinio dicatum posuit, & ab se præstita in basi cælavit. Nos autem in iis, quæ forte nobis oblata sunt huius, si qua cum rationibus nostris conueniunt, ea de nostris haud expungimus: sed multo libentius amicis hæc quoque vel illa de causa trademus, quod arbitremur, fidem nos inde maiorem inuenturos, quia vir equestris rei peritus in eadē nobiscum sententia fuerit. Quæcumque vero prætermisit, nos indicare conabimur. Primum autem scribemus, quonam modo minime aliquis in equorum emtione circumueniatur. Itaque pulli necdum adhuc domiti corpus explorandum esse constat. Nam qui nondum conscenditur, animi satis clara non præbet indicia. In corpore vero pedes primum spectandos dicimus. Sicut enim domus vsui nulli fuerit, si pulchre structæ sint partes eius superiores, fundamentis inferius haud locatis, ut oportebat: ita nec bellatoris equi fuerit vsus ullus, si cetera bonus omnia, pedes malos habeat. Nequit enim dotibus illis aliis vti. Pedes sic aliquis explorare queat, si vngulas primum spectet. Præstant enim pedes

ΠΕΙΔΗ, ὅτι δὲ σωμανοῖεν αὐτῇ πόλει οὕτω καὶ ἁσκαλαζομένη, καὶ αὐτίκα καὶ εἰς τὸ ἑπταχρόνον. εἰ δὲ ταῦτα σωμανοῖεν, τότε αὐτῷ Φαίλῳ χρῆναι ἐπιτάξαι, τίνας θεῶν προσποιήσασθαι τα κάλλιστα καὶ ἀείστα προσποιήσασθαι αὐτοῖς δὲ αὐτῶν θεοῖς, ὑποτις εἰχὼς καλλιέρησαι τὰς ἀρχαῖα τὰ ἔργα. οὐ γὰρ θεῶν προσποιήσασθαι εἰχὼς καὶ τὰς ἀρχαῖα προσποιήσασθαι ἅπασαν λαῶν καὶ ἀμφοῖν αὐτῇ πόλει.

νομίζω μὲν αὐτοῖς ὀρθότατα ἵπποις προσφέρειν. σωμανοῖεν μὲν οὖν καὶ Σίμου περὶ ἵππικῆς, ὅς καὶ τὸ ἐλθόντιον ἀπλήρησιν ἵππων χαλκῶν δύνεικε, καὶ ἐν τῷ βάθρῳ τῶν αὐτῶν ἔργα ἐξετύπωσεν. ἡμεῖς γε μὲν τοῖς ὅσοις σωμανοῖεν, ταῦτα γνώριες ἐκείνων, οὐκ ἐξαλείφομεν οὐκ ἡμετέρων, ἀλλὰ πολὺ ἤδη τὸν ἀδύνατον αὐτὰ τοῖς φίλοις, νομίζοντες ἂν ἀξιόπιστοι ἔσονται, ὅτι κακῆνος καὶ ταῦτα ἡμῶν ἔγνω, ἵππικῆς ὡν καὶ ὅσα δὲ παρέλιπεν, ἡμεῖς περὶ ἀδύνατον δηλώσαμεν. προσφῶτον δὲ τὸν ἀδύνατον, ὡς αὐτὸς ἠκίστα ἐξάπα τῶν ἐν ἵππωνείᾳ. τὸ μὲν οὖν ἐπὶ ἀδύνατον πάλαι δὲ δὴλον ὅτι δὴλον ὅτι σῶμα δὲ δοκιμάζειν. τὸ γὰρ ψυχῆς ἐπιθύουσα φητέκμησια παρέχει ὁ μήπω ἀναβαίνει μὲν. ἔτε μὲν σῶματος προσφῶτον φαίμεν χρῆναι τοῖς πόδας σκοπεῖν. ὡς ὅτι οἰκίας ἐδὲν ὄφθαλμος αὐτῶν εἴη, εἰ τὰ αὐτῶν πόδων καὶ ἔχοι, μὴ ὑποκείμενων οἴων δὲ θεμελίων, ἔτω καὶ ἵππου πολεμιστικῆς ὁδὸν αὐτῶν ὄφθαλμος εἴη, ἔσθι εἰ τῶν ἀπλήρησιν ἀγαθὰ ἔχοι, καὶ ἕτοιμος εἴη. ἐδὲν γὰρ αὐτῶν δύναμις τῶν ἀγαθῶν χρῆσθαι. πόδας δὲ αὐτῶν δοκιμάζει, προσφῶτον μὲν τοῖς ὄνυχας σκοπεῖν. οἱ γὰρ παχεῖς πολὺ